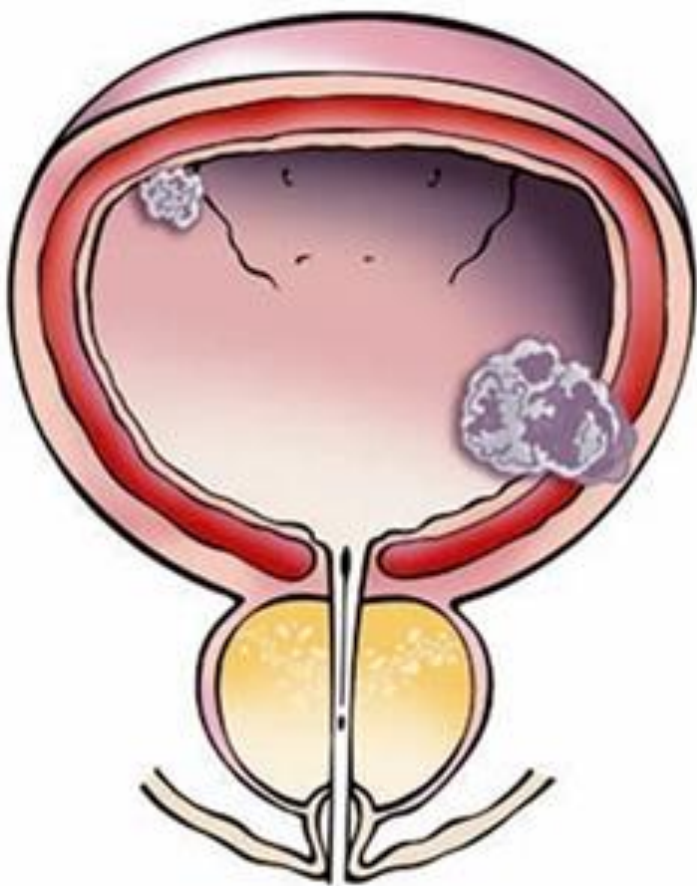

Vai trò của xạ trị trong điều trị bảo tồn ung thư bàng quang xâm lấn cơ

BS Cung Thị Tuyết Anh

Bộ môn Ung thư – ĐHYD TP HCM

Bệnh viện Ung Bướu TP HCM

Mở đầu

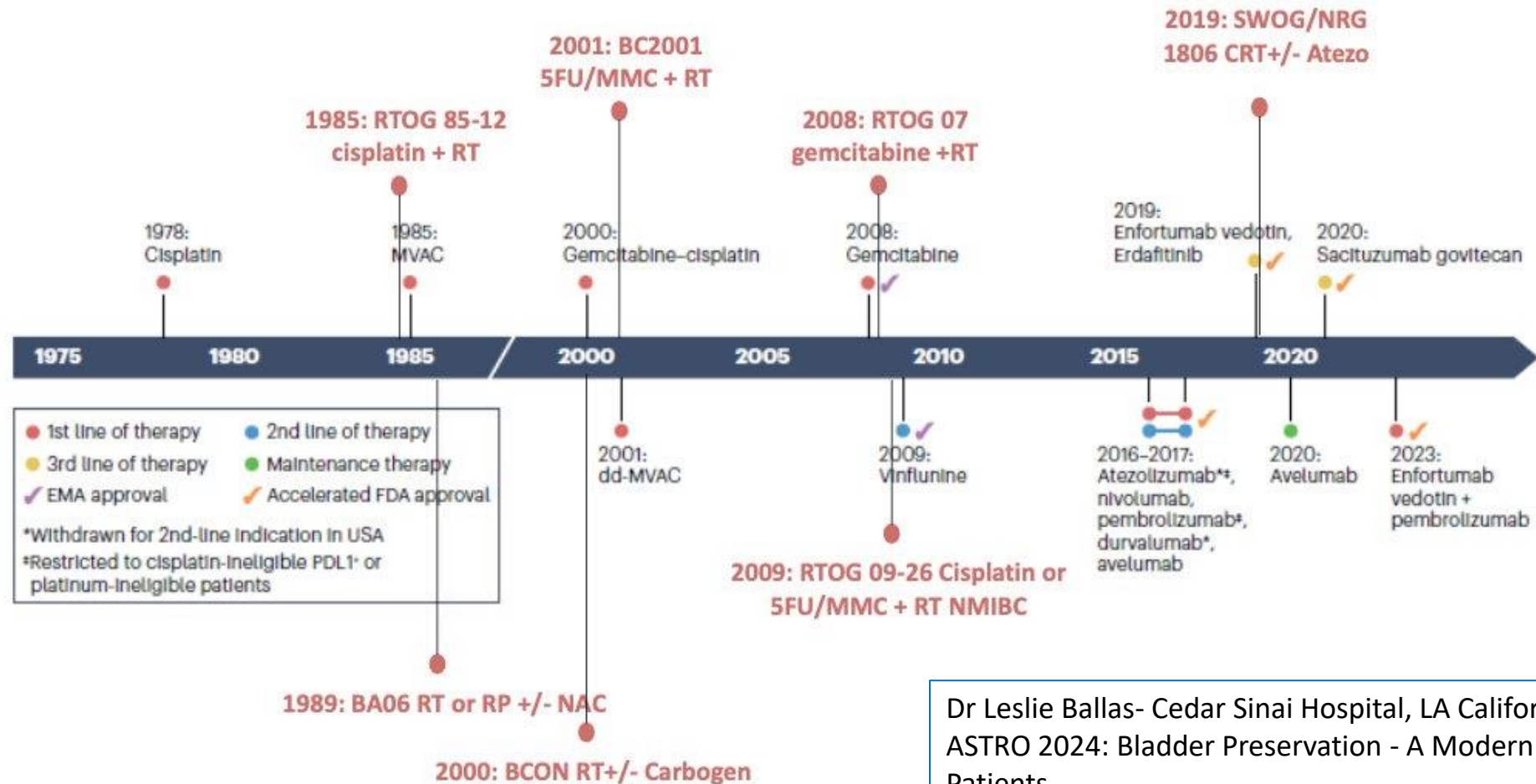
- Điều trị UT bằng quang (UTBQ) trong 40 năm qua ít có sự thay đổi. Mặc dù cách điều trị UT ở các vị trí khác đã chuyển dần sang hướng bảo tồn cơ quan, đối với UTBQ, tiêu chuẩn vẫn là cắt BQ triệt để.
- Trước đây, xạ trị dùng để điều trị tạm bợ cho những BN già yếu, nhiều bệnh nền, không thể PT.
- Tuy không được ủng hộ, các nhà tiên phong vẫn cố gắng bảo tồn BQ đối với các trường hợp UTBQ xâm lấn lớp cơ (MIBC) bằng cách phối hợp 3 mô thức: phẫu trị - xạ trị - hóa trị (TMT – Trimodality treatment).

- Cái khó của vấn đề điều trị bảo tồn UT BQ là ở quan điểm và chủ thuyết rằng MIBC chỉ có thể điều trị bằng PT cắt BQ triệt để.
- Tuy nhiên, khái niệm về TMT với:
  - PT cắt tối đa mô bướu BQ qua nội soi (TURBT)
  - + Hóa-xạ trị đồng thời
- → Đã chứng minh là một chọn lựa điều trị bên cạnh cắt BQ triệt để

Quá trình phát triển của điều trị bảo tồn UT BQ

Timeline of bladder cancer treatment

Dr Leslie Ballas- Cedar Sinai Hospital, LA California
ASTRO 2024: Bladder Preservation - A Modern Choice for Patients

Các nghiên cứu về TMT

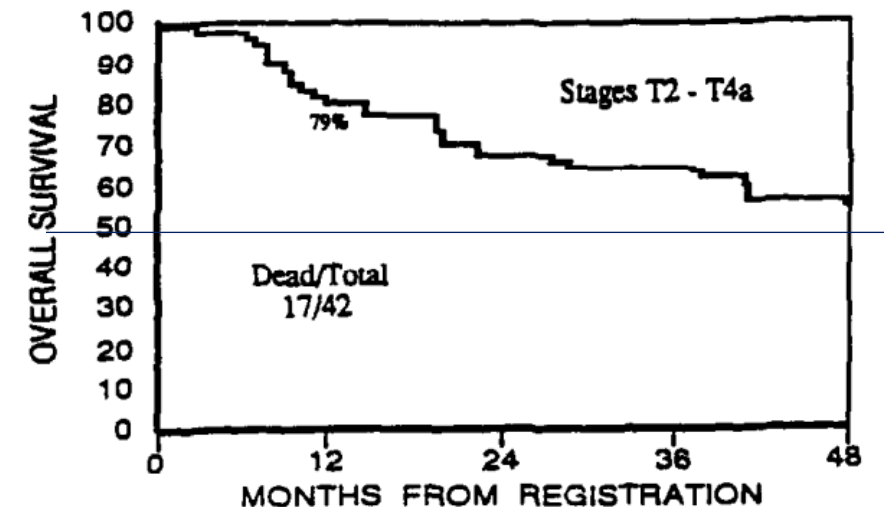
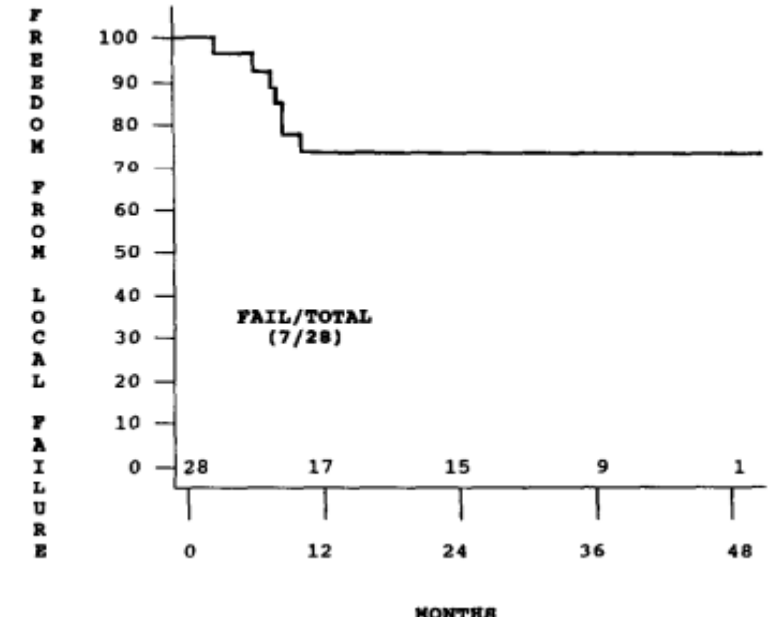
- Không có nghiên cứu đối đầu giữa TMT và cắt BQ triệt để,
- Nhiều nghiên cứu tiến cứu về TMT so với loạt cắt BQ triệt để, cho thấy kết quả lâu dài không khác biệt:
  - Về hiệu quả,
  - Độ an toàn,
  - Sự dung nạp
  - Đặc biệt chất lượng sống,
- Ngày nay: kỹ thuật xạ hiện đại phối hợp các thuốc mới

Kết quả các nghiên cứu tiền cứu về TMT

Các NC RTOG	N	Phác đồ	cCR %	OS %
85-12	42	RT + Cisplatin	66	3 năm: 64
88-02	91	MCV x 2 → RT + Cisplatin	75	4 năm: 62
89-03	123	1- MCV x 2 → RT + Cisplatin 2- RT + Cisplatin	61 55	5 năm: 48 5 năm: 49
95-06	34	BID RT + 5FU/cisplatin	67	3 năm: 83
97-06	47	BID RT + cisplatin → MCV x 3	74	3 năm: 61
99-06	80	BID RT + cisplatin/ taxol → Cisplatin/gemcitabine x 4	81	5 năm: 56
02-33	93	1- Cisplatine/ paclitaxel + BID RT 2- Cisplatin/5FU + BID RT	72 62	5 năm: 71 5 năm: 75
05-24	66	1- Paclitaxel/Trastuzumab + RT 2- Paclitaxel + RT	72 68	NR
07-12	66	1- Cisplatin/5FU + RT 2- Low dose gemcitabine + RT	88 78	3 năm BIDMFS 67 3 năm DMFS 72

RTOG 85-12: phối hợp cisplatin + xạ trị

- 1986 – 1988: 47 BN MIBC T2-4, N0-2, M0
- Xạ trị vùng chậu 40 Gy/ 4 tuần + cisplatin 100mg/m² ngày 1 và 22
  - CR → Xạ tăng cường vào BQ +24 Gy
  - PR → Cắt BQ triệt để
- **Kết quả:** CR 28/42 BN (67%)
- Tỷ lệ không tái phát xâm lấn sau 3 năm: 73%
- OS 3 năm: 64%
- Tỷ lệ chuyển cắt BQ: 21%
- Độc tính: BQ, trực tràng, ruột non: độ 1

ORIGINAL ARTICLE

Nghiên cứu BC 2001

Radiotherapy with or without Chemotherapy in Muscle-Invasive Bladder Cancer

Nicholas D. James, M.B., B.S., Ph.D., Syed A. Hussain, M.B., B.S., M.D.,

- James và cs 2012: 360 BN MIBC T2-T4a N0
- Xạ trị + 5FU-Mitomycin s/v Xạ trị đơn thuần
- Liều xạ: 64 Gy/ 32 phiên/ 6.5 tuần
hoặc 52.5 Gy/ 20 phiên/4 tuần vào BQ

NC BC-2001

ORIGINAL ARTICLE

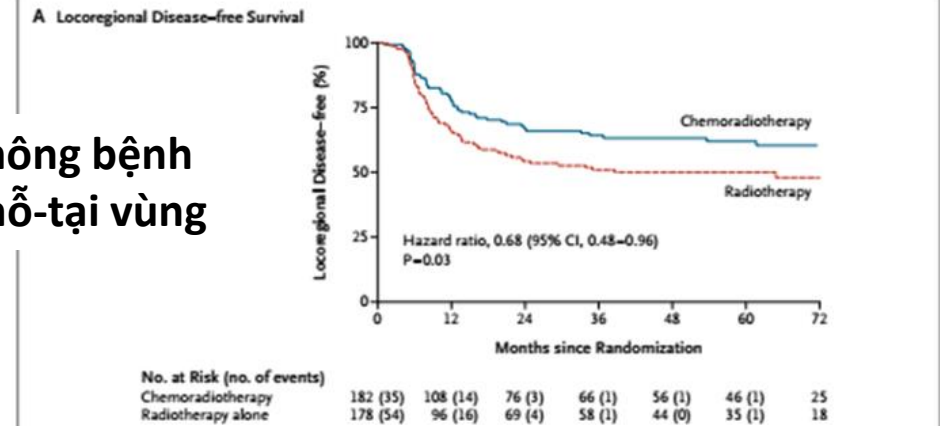
N Engl J Med 2012;366:1477-88.

Radiotherapy with or without Chemotherapy in Muscle-Invasive Bladder Cancer

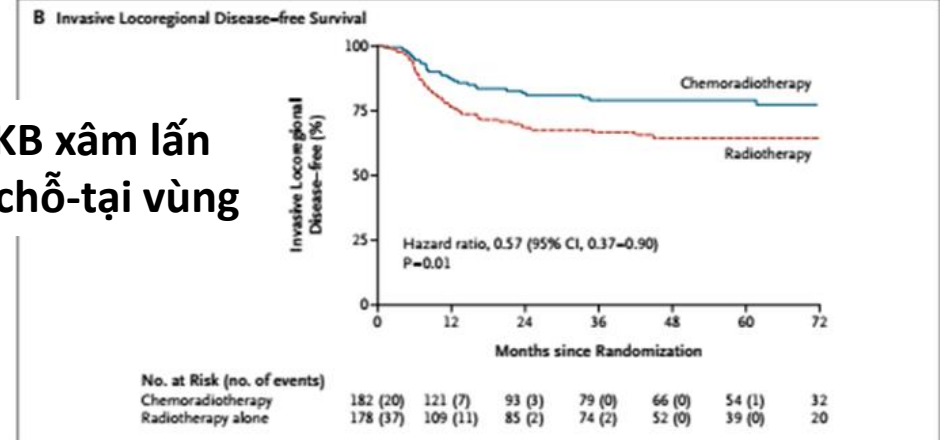
Nicholas D. James, M.B., B.S., Ph.D., Syed A. Hussain, M.B., B.S., M.D.,

	XT + 5FU- Mitomycine	Xạ trị đơn thuần
PFS 2 năm	67%	54% (p=0,03)
Tái phát 2 năm	18%	32% (p=0,01)
Chuyển cắt BQ 2 năm	11%	16% (p=0,07)
OS 5 năm	48%	35% (0,16)

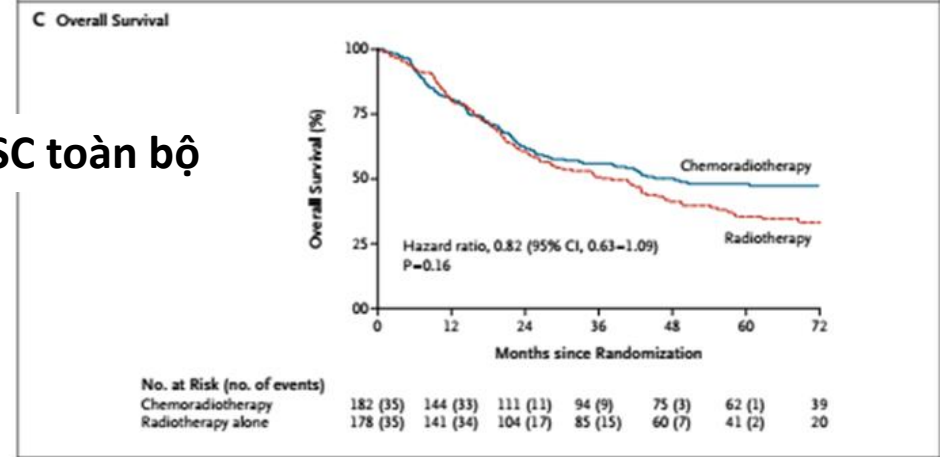
SC không bệnh
tại chỗ-tại vùng

SC KB xâm lấn
tại chỗ-tại vùng

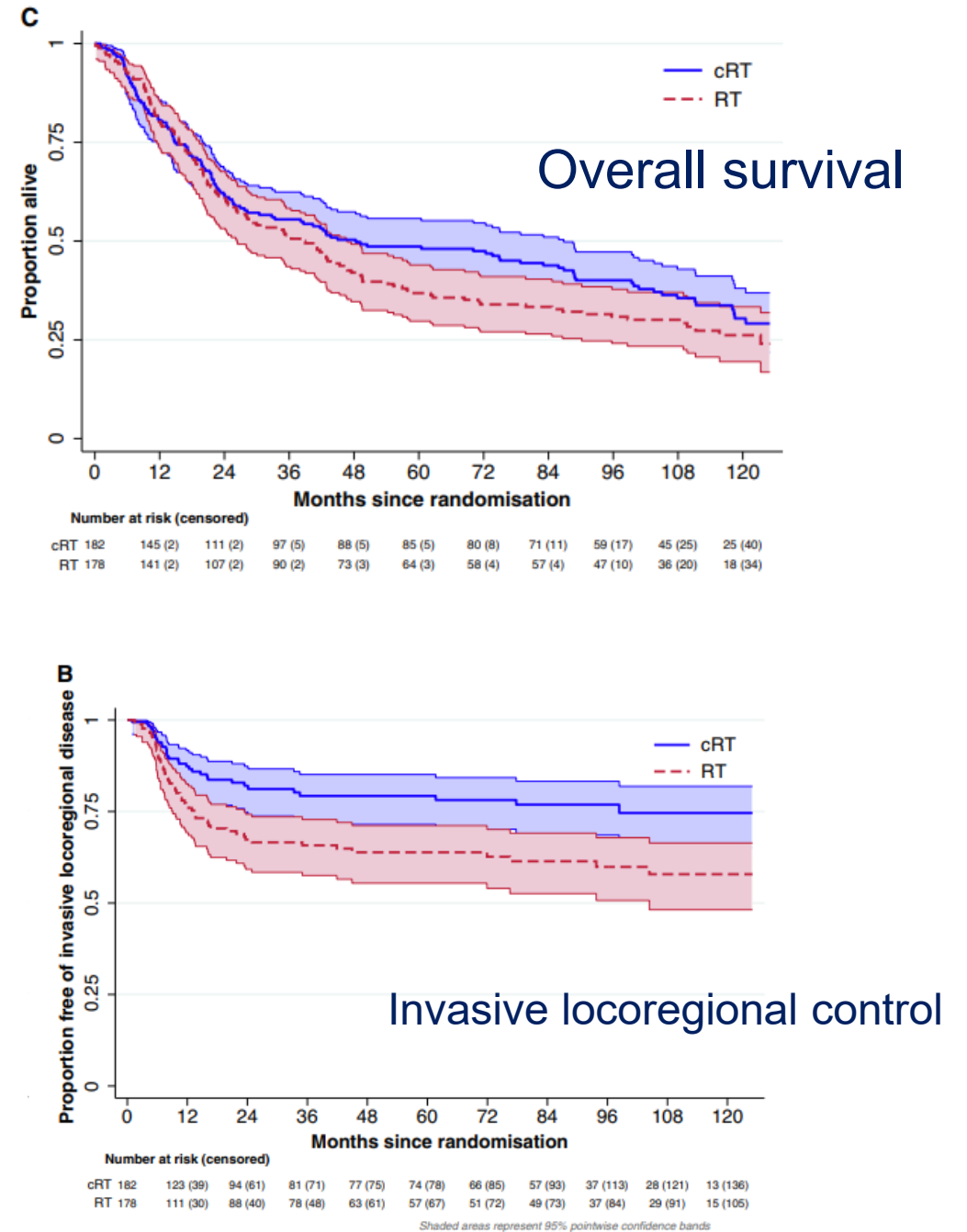

SC toàn bộ

NC BC-2001 : Kết quả 10 năm

	HR	95%CI	p
Tái phát dạng xâm lấn	0.55	0.36-0.84	0.006
DFS	0.78	0.6-1.02	0.069
MFS	0.78	0.58-1.05	0.089
OS	0.88	0.69-1.13	0.3
Cắt bàng quang			0.034

Radical cystectomy versus trimodality therapy for muscle-invasive bladder cancer: a multi-institutional propensity score matched and weighted analysis

[Prof Alexandre R Zlotta, MD](#) ^{a,b,*} · [Leslie K Ballas, MD](#) ^f · [Andrzej Niemierko, PhD](#) ^{g,†} · [Katherine Lajkosz, MSc](#) ^{c,†} · [Cynthia Kuk, MSc](#) ^{a,b} · [Gus Miranda, BS](#) ^j · et al. [Show more](#)

Nghiên cứu hợp tác:

- ĐH Toronto, ĐH Harvard, ĐH Southern California, ĐH Florence, BV Cedar Sinai-Los Angeles

Do không thể nghiên cứu đối đầu trực tiếp, nên phải dùng thuật toán phân tích PSMW
(Phương pháp phân tích ghép cặp điểm khuynh hướng)

Nội dung nghiên cứu

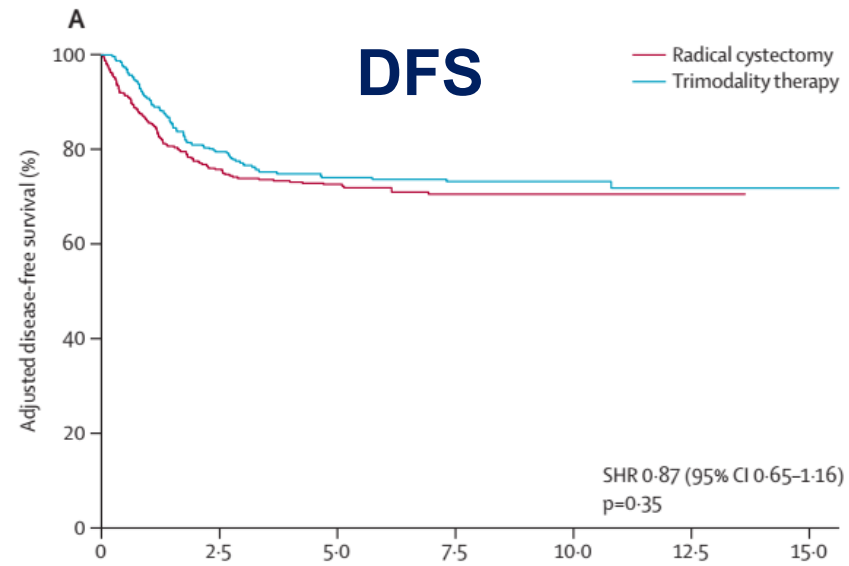
- Hồi cứu từ 1/1/2005 → 31/12/2017
- 440 BN đã cắt BQ triệt để; 282 TMT
  - Tất cả BN đều chỉ có 1 ổ bướu BQ, < 7 cm, có khả năng điều trị được bằng cả 2 phương pháp
  - Không ứ nước thận hoặc chỉ ứ nước một bên
  - Không có carcinôm in situ lan rộng hoặc đa ổ
- Kết cuộc chính: Sống còn không di căn (MFS)
- Kết cuộc phụ: OS, CSS, DFS

Kết quả

Biến số	Cắt BQ triệt để	TMT
Tuổi	71,4	71,6
Nam : Nữ	75% : 25%	76% : 24%
Giai đoạn cT2	90%	90%
Có ứ nước 1 thận	12%	10%
Có hóa trị tân bổ trợ / bổ trợ	59%	56%
Trung vị thời gian theo dõi	4,38 năm	4,88 năm

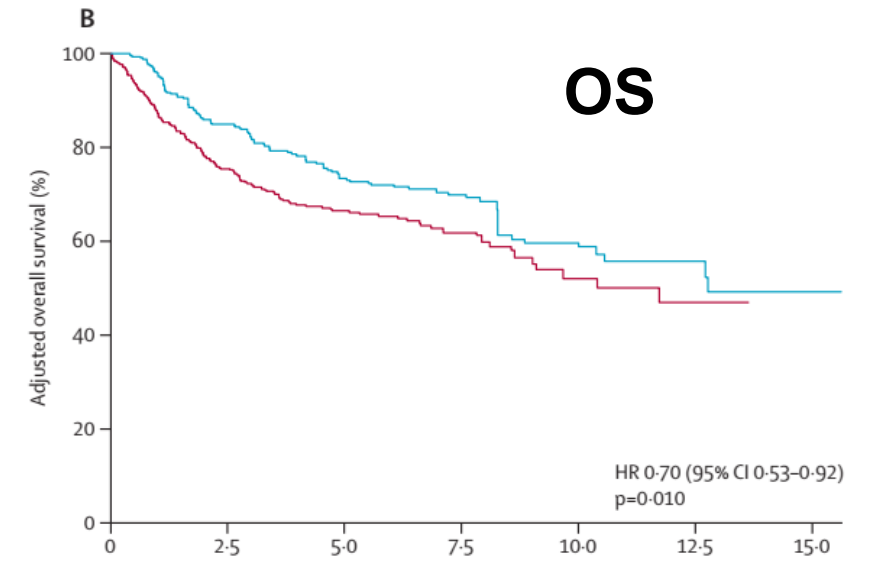
Biến số	Cắt BQ triệt để	TMT	HR / P
SC 5 năm không di căn (MFS)	74%	74%	
SC 5 năm đặc hiệu UT (CSS)	83%	85%	P = 0,057
SC 5 năm không bệnh (DFS)	76%	76%	P = 0,37
SC toàn bộ 5 năm (OS)	72%	77%	0,75 / 0,0078
Tỷ lệ cắt BQ cứu vớt		13%	
Giai đoạn sau mổ	pT2 28% pT3-4 44% pN(+) 26%		
Diện cắt (+)	1%		
Tử vong chu phẫu	2,5%		

Hiệu quả TMT tương đương với cắt BQ → có thể áp dụng cho BN MIBC đủ điều kiện như trên, không chỉ giới hạn ở BN già yếu, nhiều bệnh nền, không thể PT

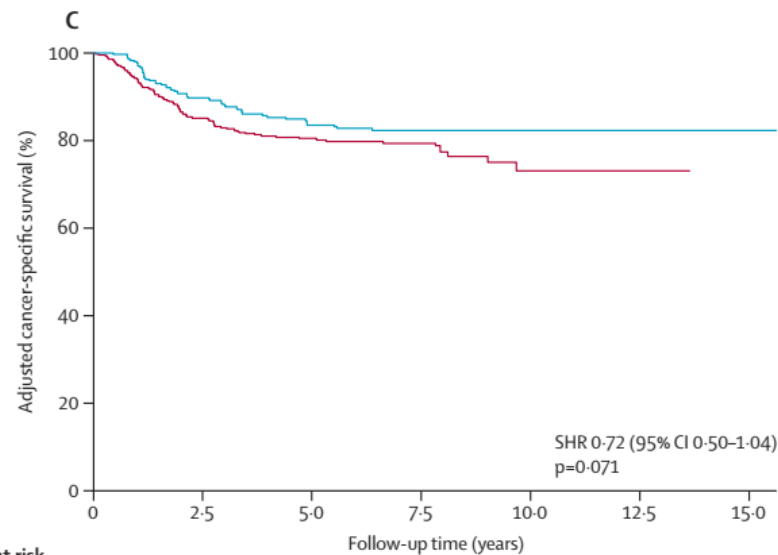
Number at risk

Follow-up time (years)	0	2.5	5.0	7.5	10.0	12.5	15.0
Radical cystectomy	440	261	163	71	28	6	0
Trimodality therapy	282	202	130	75	42	17	2

Number at risk (number censored)

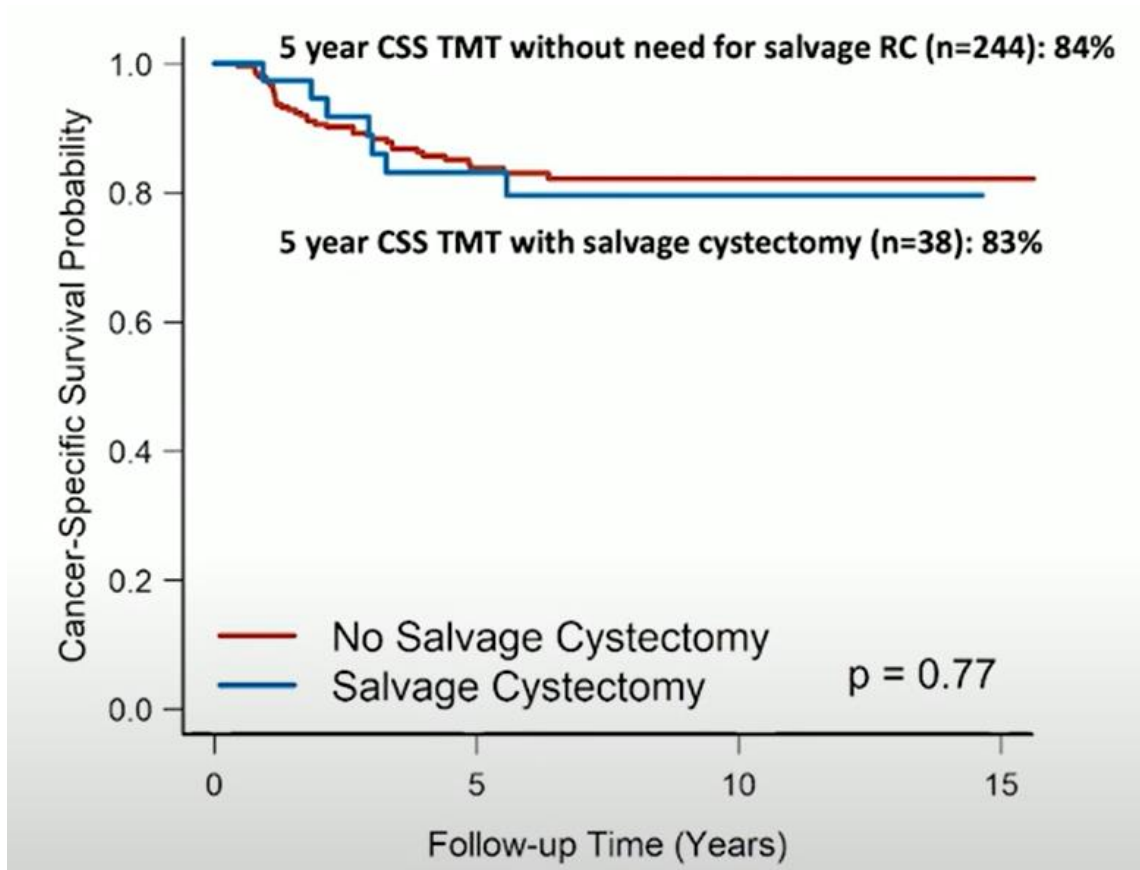
Follow-up time (years)	0	2.5	5.0	7.5	10.0	12.5	15.0
Radical cystectomy	440 (0)	289 (45)	179 (123)	82 (211)	28 (257)	6 (277)	0 (283)
Trimodality therapy	282 (0)	222 (23)	138 (82)	76 (136)	43 (163)	19 (184)	2 (199)

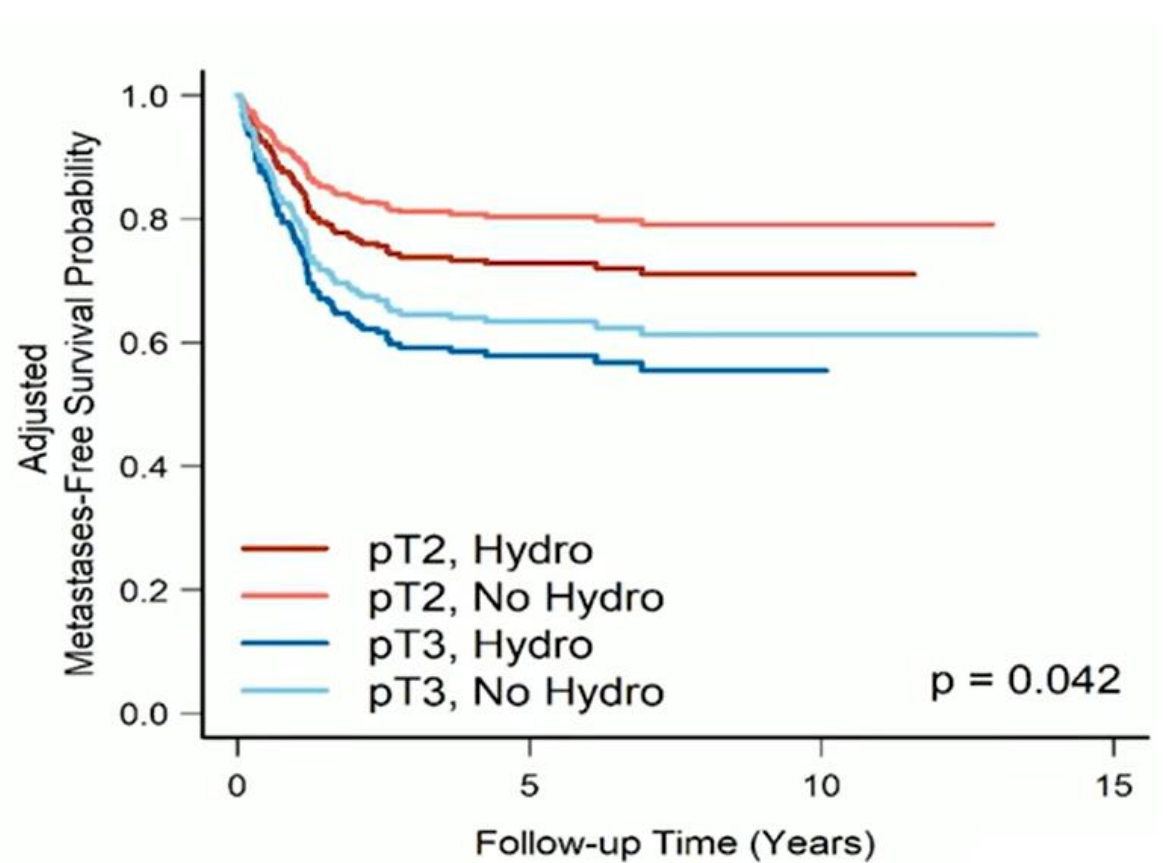
Number at risk

Follow-up time (years)	0	2.5	5.0	7.5	10.0	12.5	15.0
Radical cystectomy	440	289	179	82	28	6	0
Trimodality therapy	282	222	138	76	43	19	2

CSS

Cắt BQ cứu vớt khi tái phát sau TMT vẫn có tiềm năng điều trị khỏi

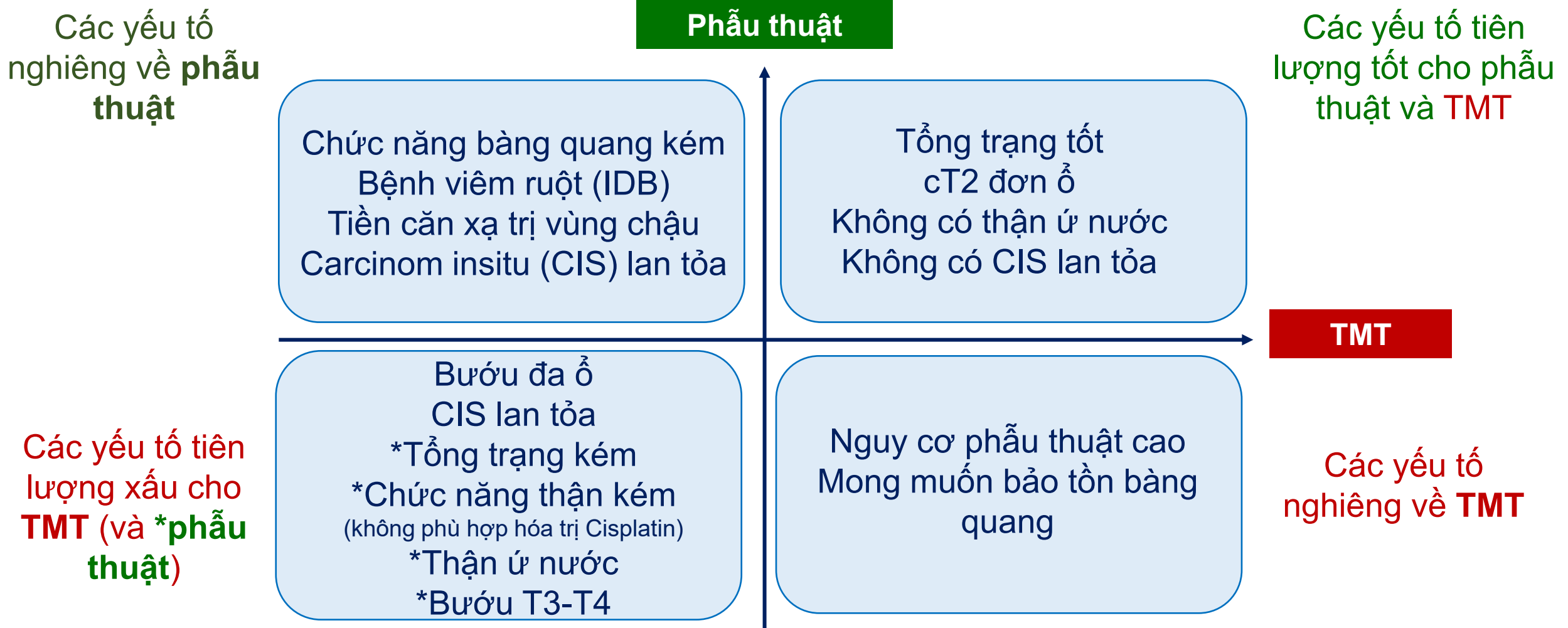
Thận ứ nước có tiên lượng xấu

TMT – BN nào có thể được điều trị bảo tồn BQ?

Ứng viên lý tưởng	Ứng viên tiềm năng	Chống chỉ định
TURBT hoàn toàn	TURBT không hoàn toàn	
T2	T3-T4a	T4b
Thận không ứ nước	Ứ nước 1 thận	2 thận ứ nước
Không carcinôm in-situ	Có carcinôm in-situ	
Bướu đơn ổ	Bướu đa ổ	
Chức năng đi tiểu bình thường	Chức năng tiểu tiện rối loạn nhẹ	BQ không hoạt động hoặc tắc nghẽn
Không tiền căn xạ trị vùng chậu		Tiền căn xạ trị vùng chậu
cN0	cN(+)	

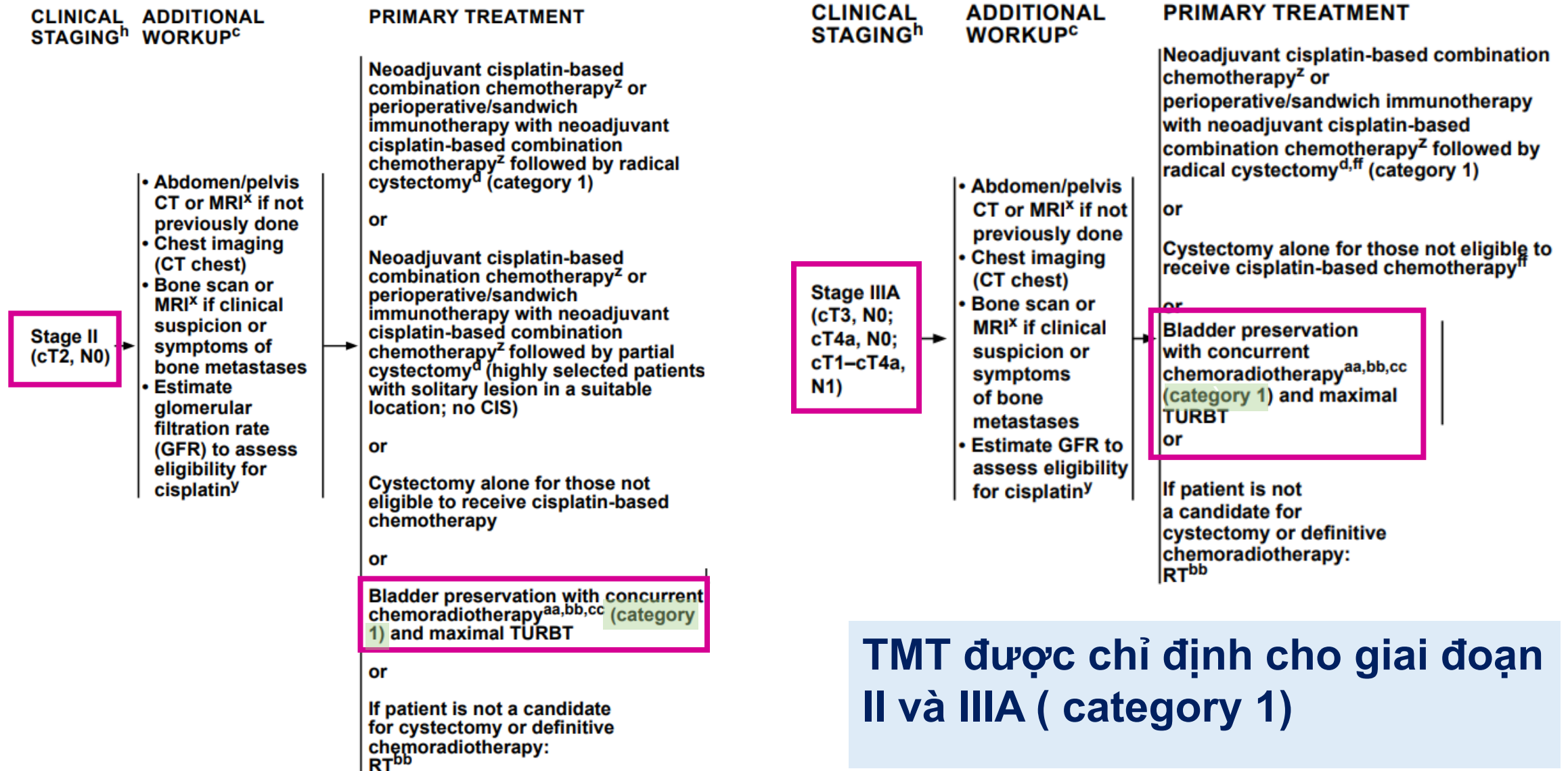
Phẫu thuật hay TMT? Khi nào?

Ứng dụng của guidelines

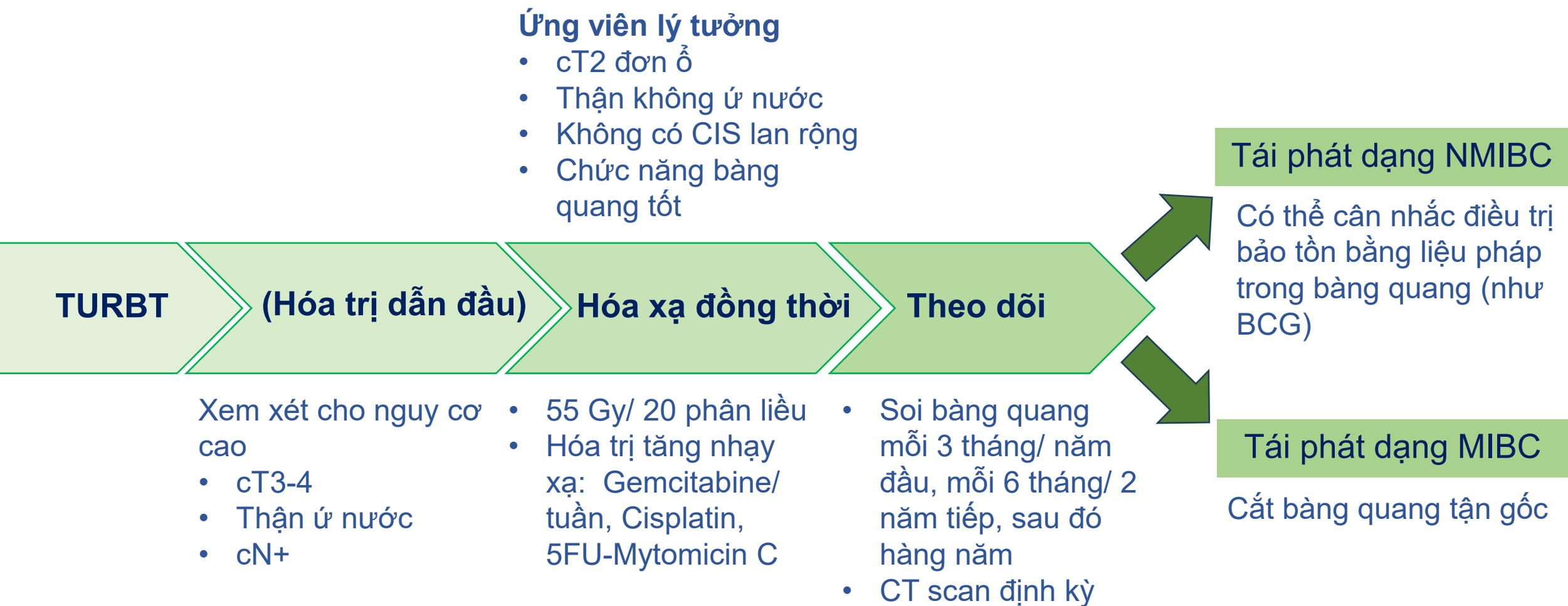
NCCN

NCCN Guidelines Version 1.2025 Muscle-Invasive Bladder Cancer

TMT được chỉ định cho giai đoạn II và IIIA (category 1)

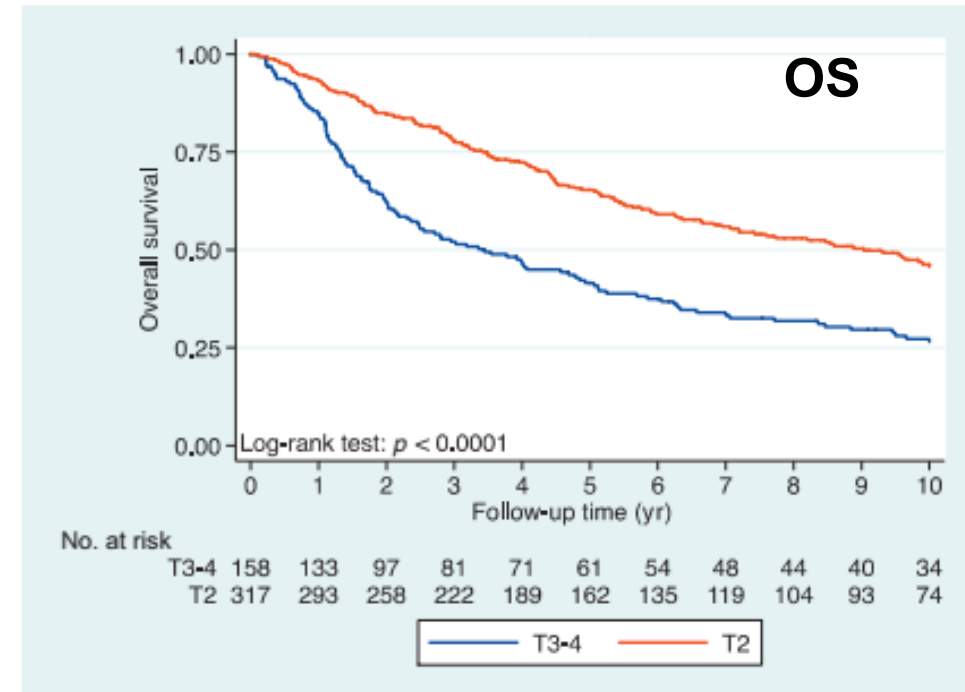
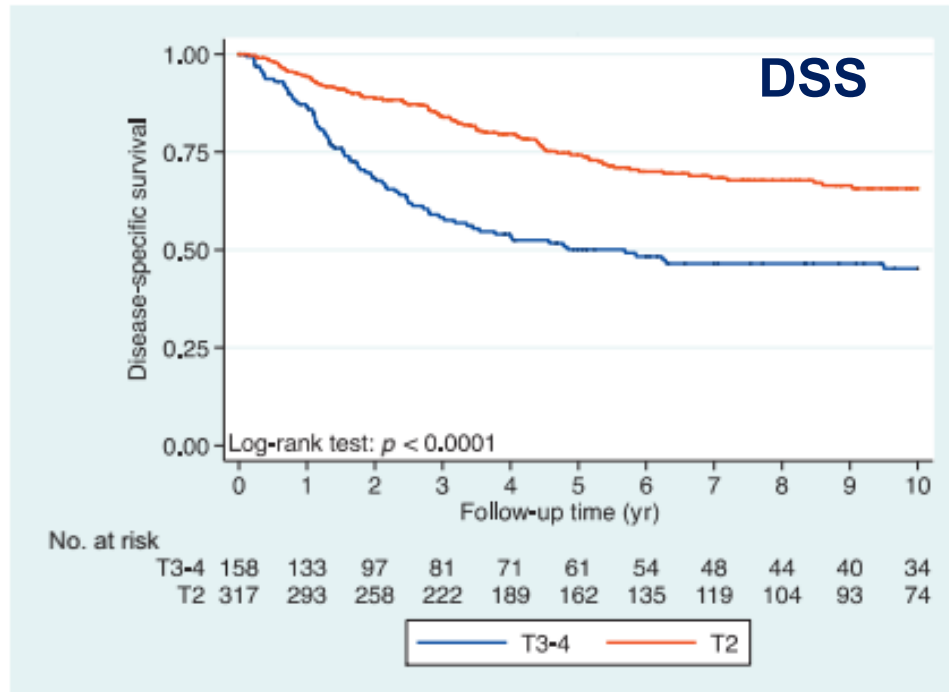
Quy trình điều trị và theo dõi

Các yếu tố ảnh hưởng đến kết quả của TMT (từ kết quả dài hạn của BVĐK Massachusetts, Hoa kỳ)

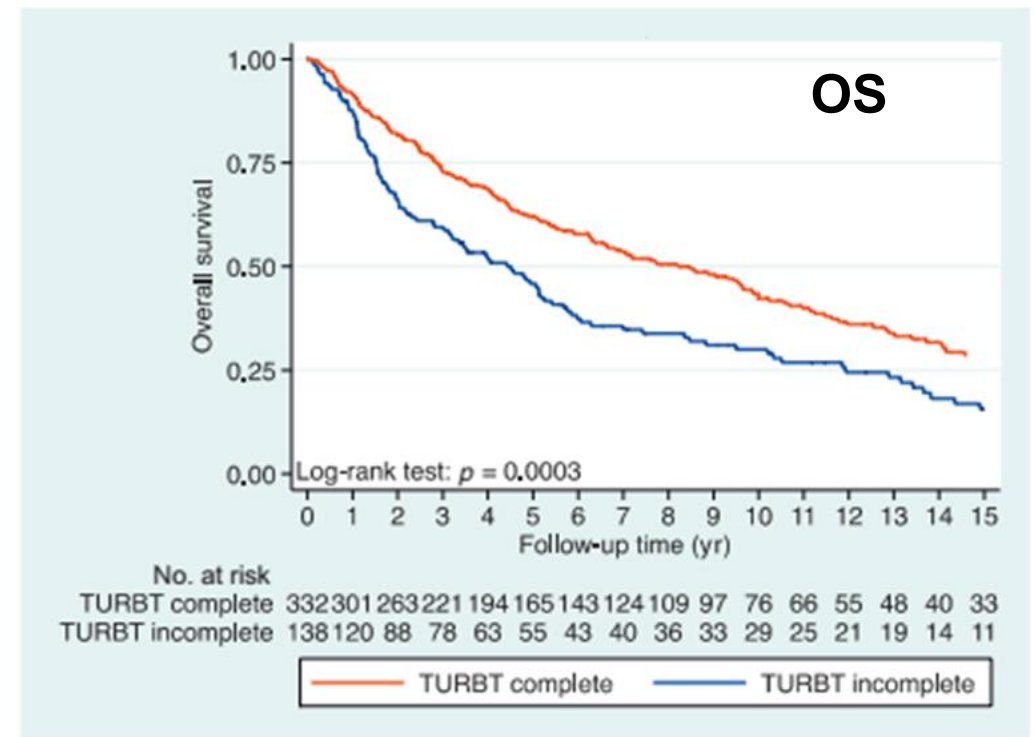
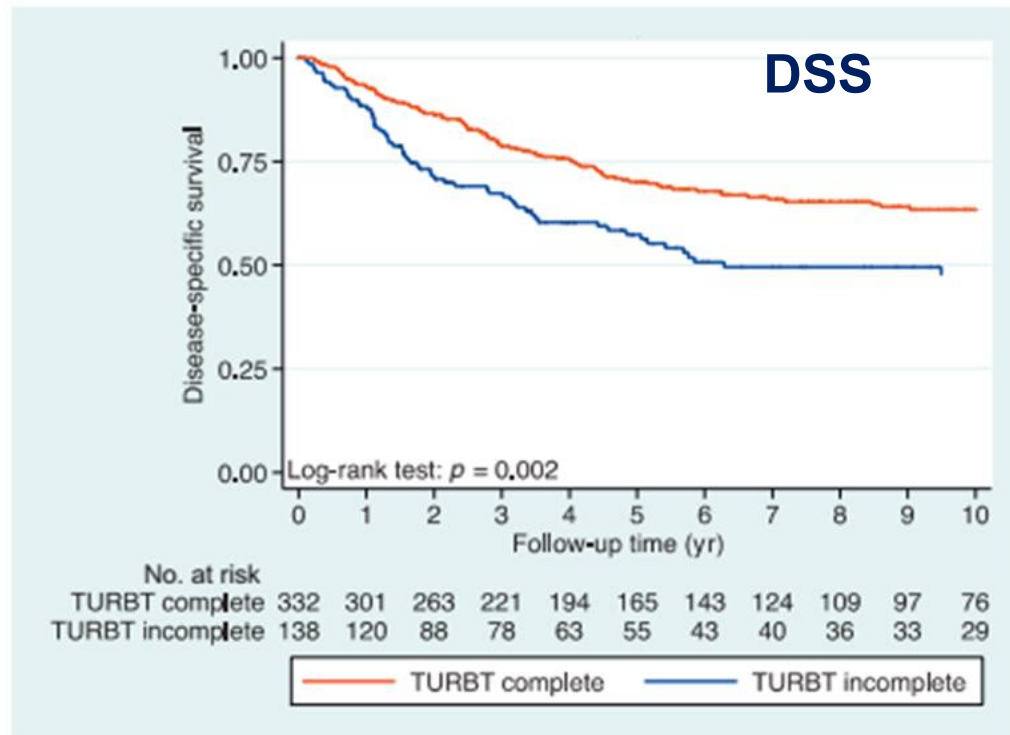
475 BN MIBC T2-T4a, TMT từ 1986-2013; theo dõi 15 năm

- **Độ rộng của bướu: T2 svT3-T4**

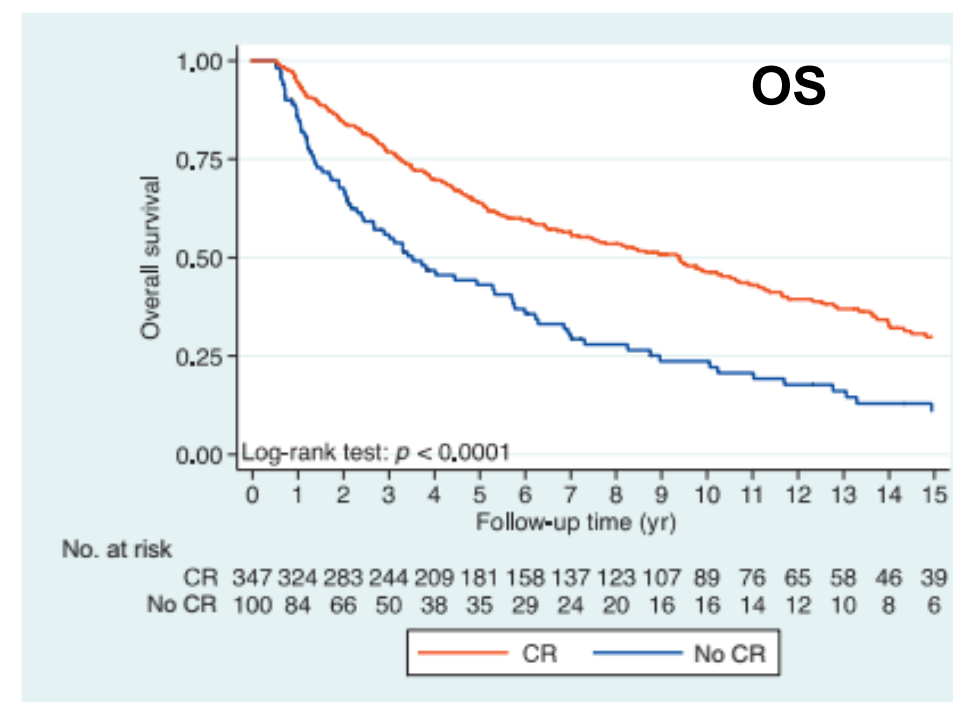
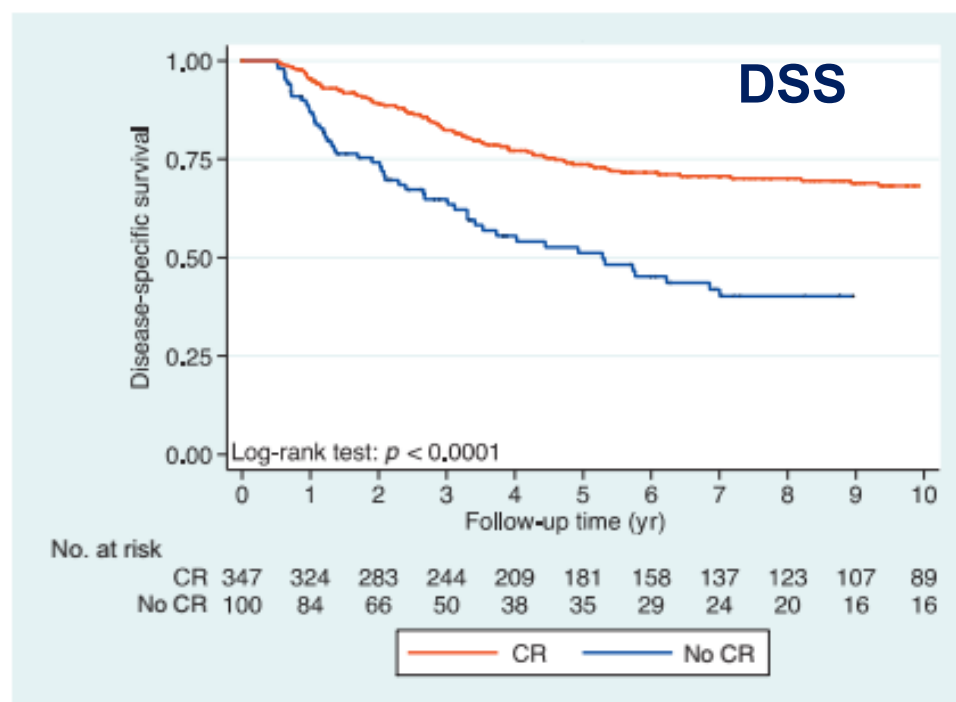
Các yếu tố ảnh hưởng đến kết quả của TMT

- Bước được nạo sạch hoàn toàn s/v không hoàn toàn trên đại thể

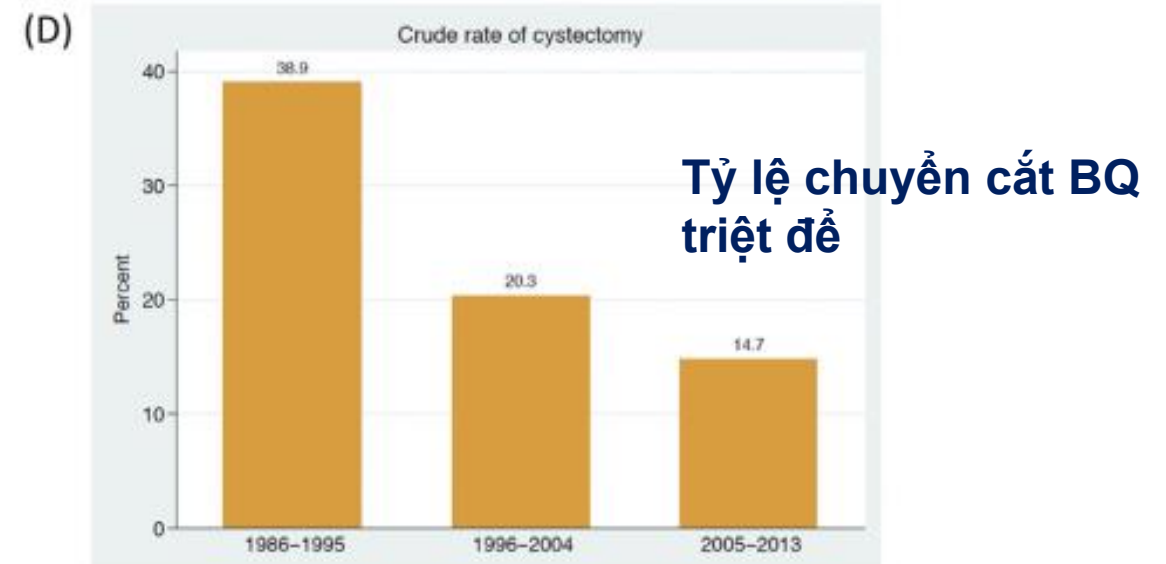
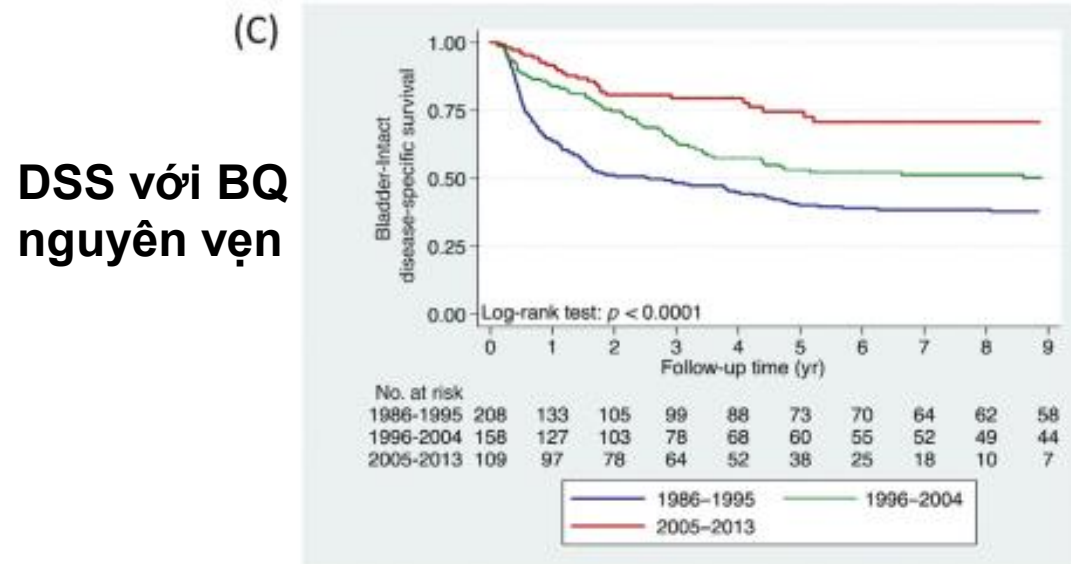
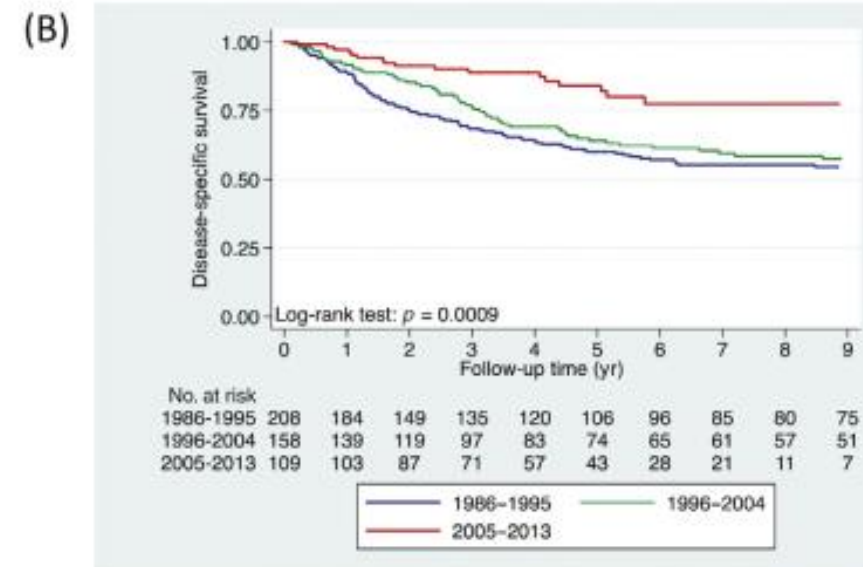
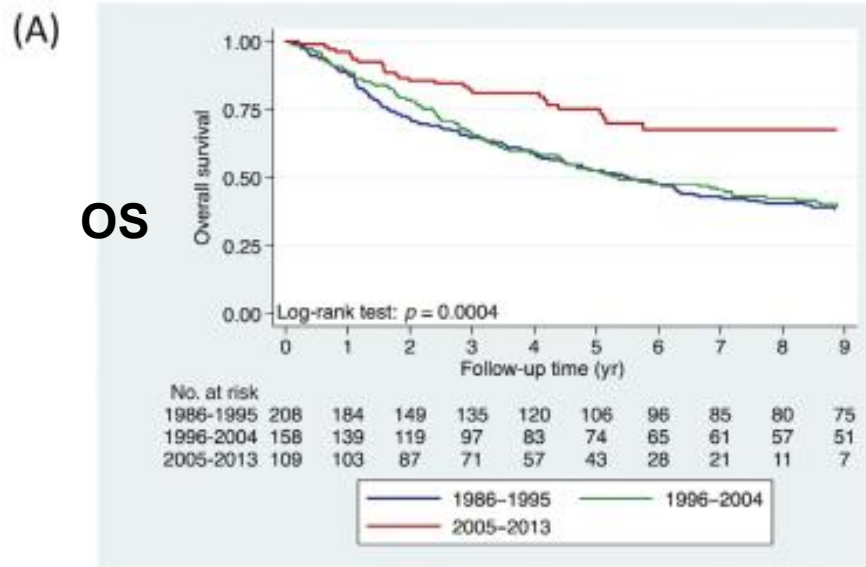
Các yếu tố ảnh hưởng đến kết quả của TMT

Bước đáp ứng hoàn toàn sv không hoàn toàn

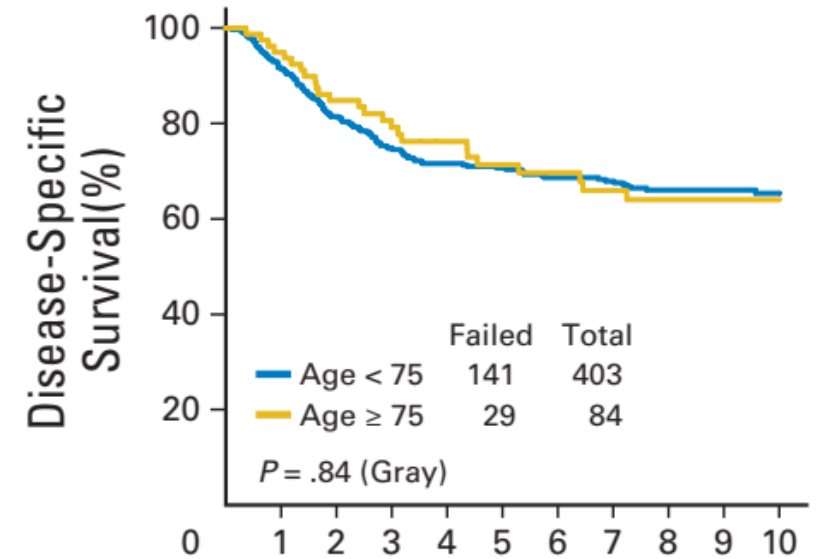
Kết quả điều trị TMT tại BVĐK Massachusetts, qua các thời kỳ

Những thuận lợi của TMT

- **RTOG: “TMT là một phương pháp điều trị bảo tồn chức năng cơ quan đúng nghĩa”**
  - Rất ít độc tính độ 3: 6% tiết niệu, 2% tiêu hóa
  - Không có tử vong liên quan đến điều trị
  - <1% phải cắt BQ liên quan đến điều trị
  - Hiệu quả: > 80% BN giữ được BQ và chức năng BQ nguyên vẹn +/- chức năng tình dục
- Trái với PT, TMT phù hợp cho cả BN <75 và >75 tuổi: OS, DSS, BIDSS và độc tính đều không khác biệt

Chi tiết về xạ trị trong TMT

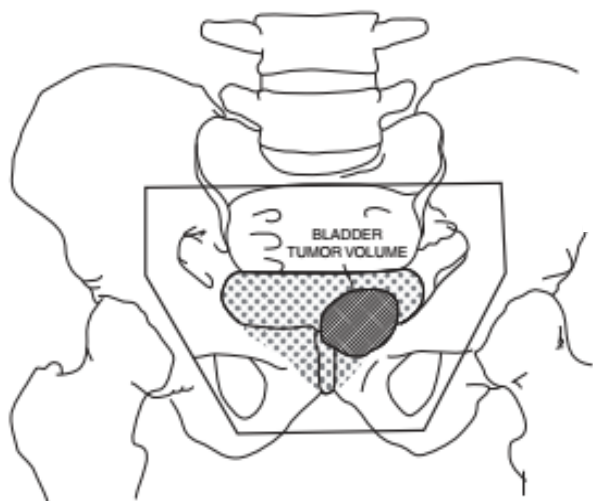
- **Thể tích xạ trị: CTV (Vùng tiểu khung) gồm:**

- Toàn bộ BQ đã tiểu sạch, xẹp. Trực tràng nên thắt nhẹ cho xẹp bớt
- Toàn bộ bướu trong BQ
- Niệu đạo tuyến tiền liệt
- Hạch di căn rõ (nếu có)
- Những chặng hạch đầu tiên: hạch quanh BQ, hạch hạ vị, hạch bịt, hạch chậu trong, ngoài, trước xương thiêng (Xạ phòng ngừa hạch chậu: lợi ích chưa rõ)
- + 1-1,5 cm niệu đạo nếu bướu xâm lấn cổ BQ, hoặc CIS lan rộng

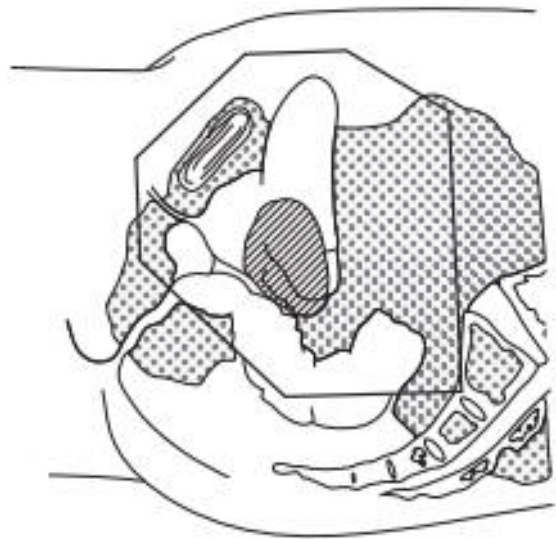
- **PTV**

- + Biên 1,5 cm về mọi phía; + 2 cm nơi bướu xâm lấn ra ngoài thành BQ
- Xạ trị tăng cường vùng bướu: không thêm lợi ích

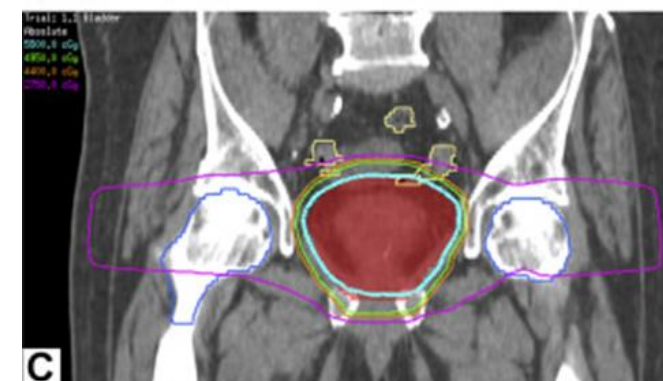
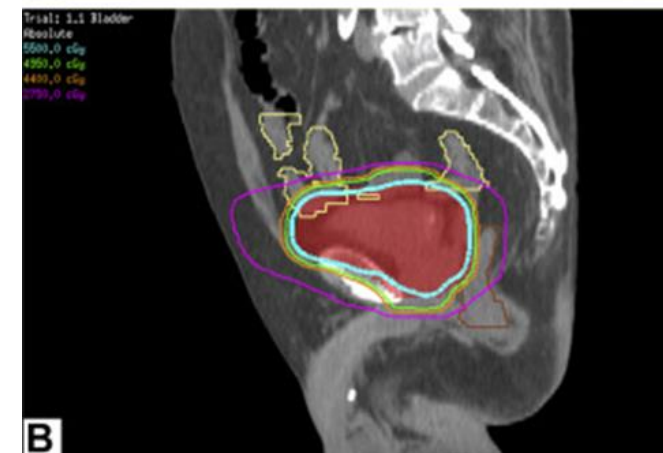
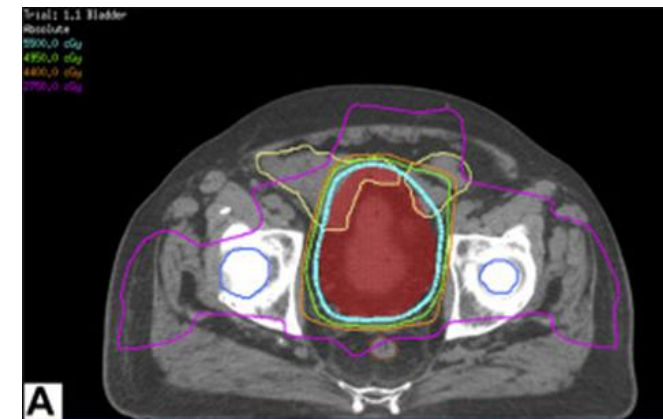
Thể tích xạ trị: vùng tiểu khung

Trước đây:
Kỹ thuật 3D

Ngày nay:
Xạ trị bằng kỹ thuật
hiện đại **IMRT** hoặc
VMAT nhằm giảm
tối đa liều xạ trên
cơ quan lành (trực
tràng, ruột non)

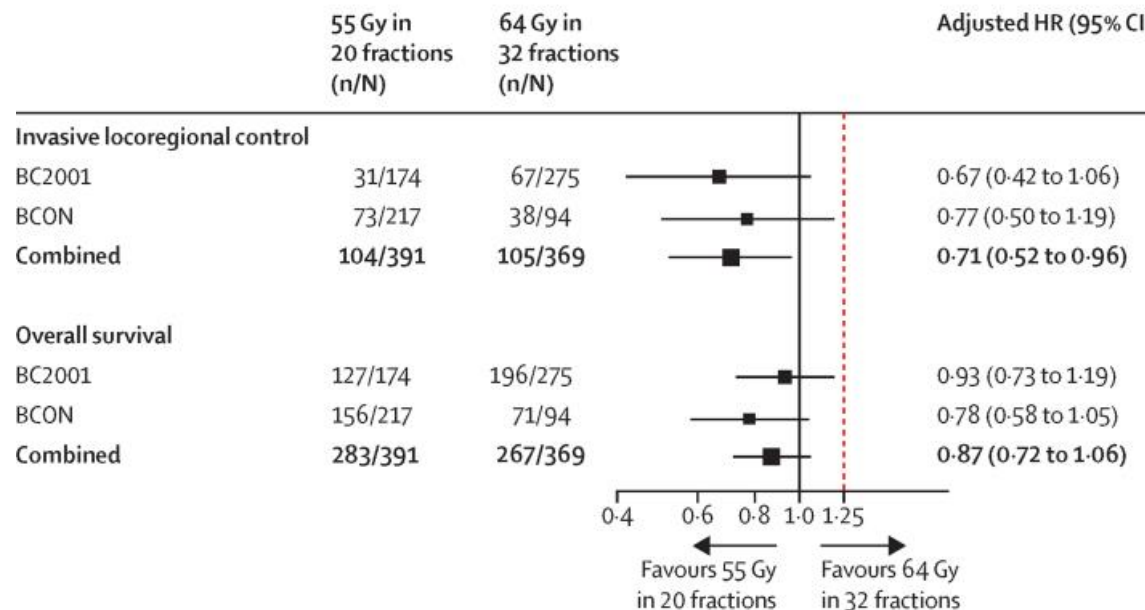
Liều xạ

2 phác đồ thường được sử dụng

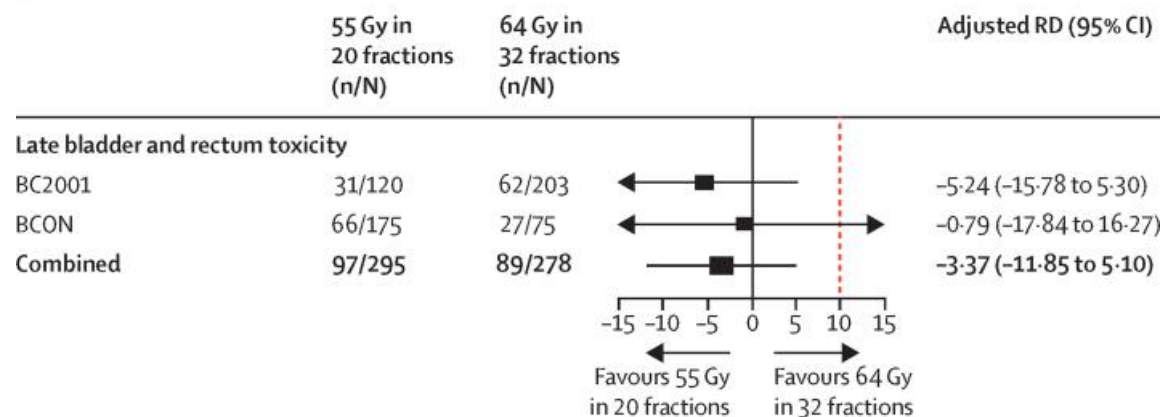
- **Phác đồ quy ước:**
64 Gy/ 32 phân liều (6,5 tuần)
- **Phác đồ giảm số phân liều:**
55 Gy/ 20 phân liều (4 tuần)

55 Gy/20 pl **không kém hơn** 64 Gy/ 32 pl về kiểm soát tại chỗ-tại vùng và độc tính → nên được xem là phác đồ chuẩn

A

B

Hóa trị phổi hợp xạ

- **Các phác đồ hóa-xạ trị đồng thời**

- 5FU + Mitomycin C
- 5-FU + cisplatine
- Cisplatine
- Cisplatine + paclitaxel

- **Phác đồ dành cho BN già yếu hoặc suy thận**

- Gemcitabine liều thấp
- Capecitabine

Hóa trị làm bướu tăng nhạy xạ, tăng hiệu quả diệt TB bướu, kiểm soát vi di căn sớm

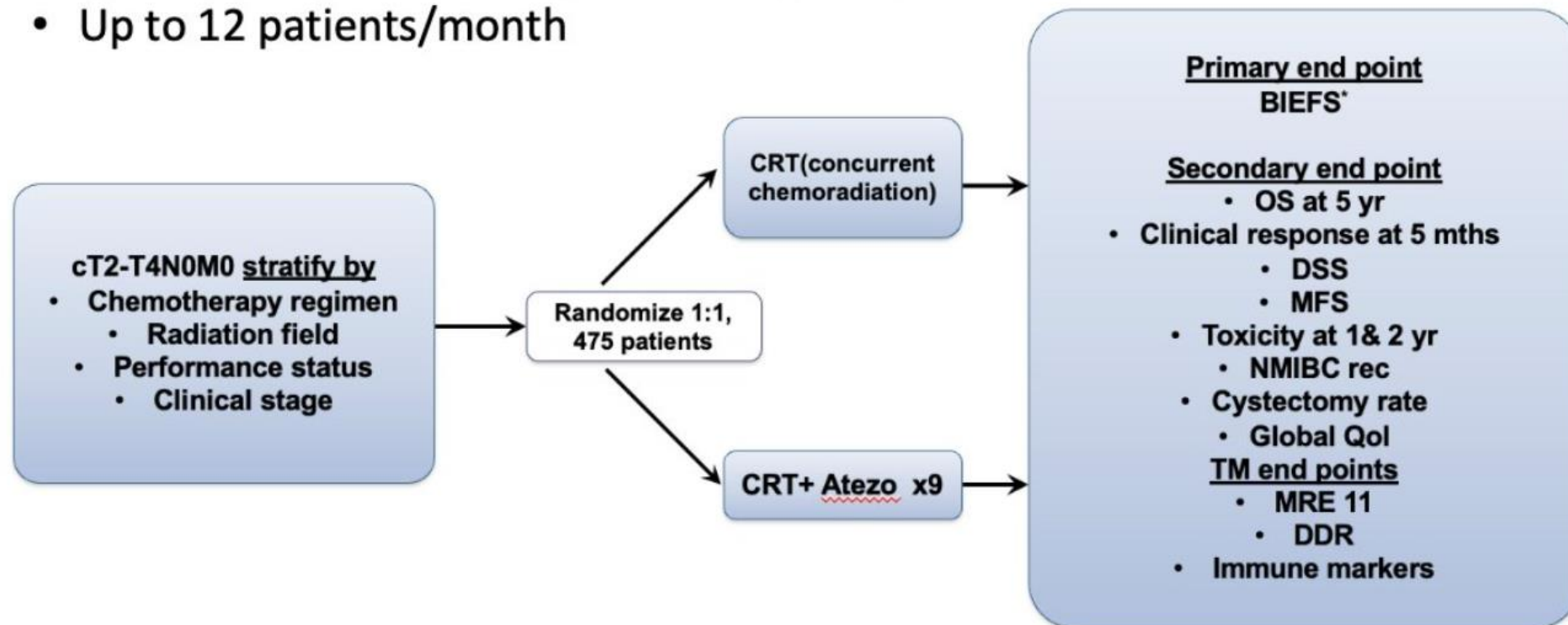
TMT phối hợp với LP miễn dịch

- NC INTACT (SWOG/NRG 1806 study): 485 BN MIBC

- 485 patients in just under 5 years during the pandemic
  - Up to 12 patients/month

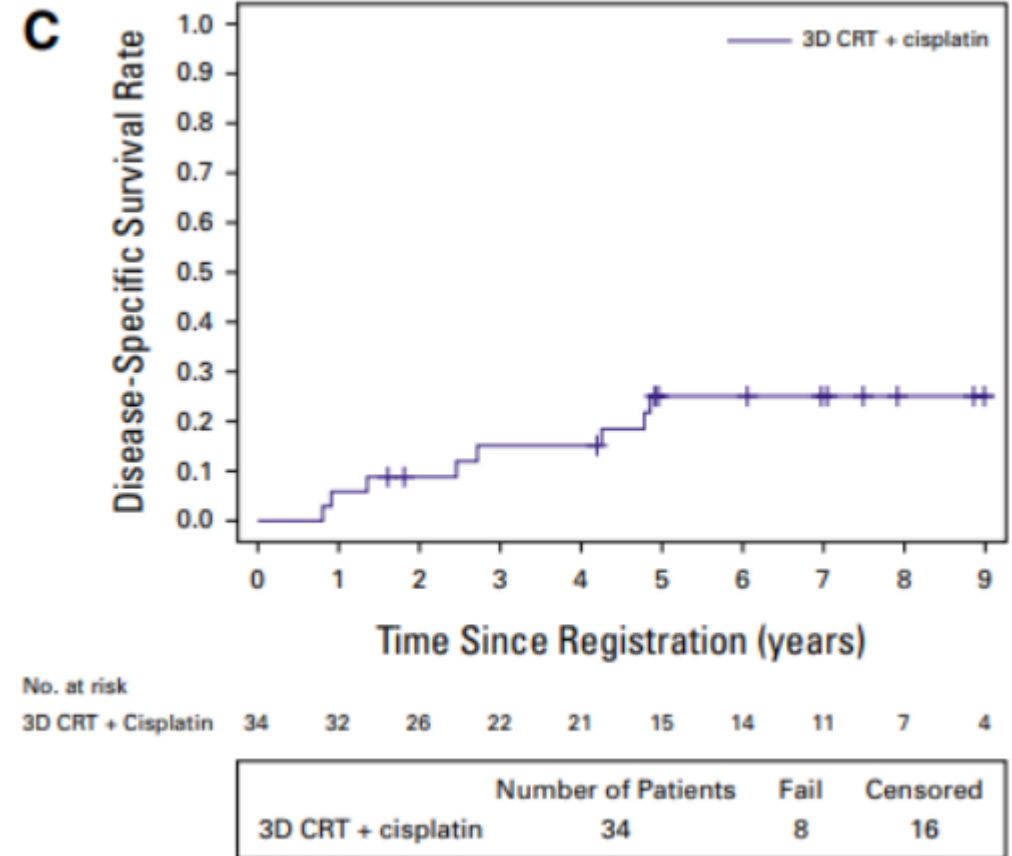
Hiện mới có 213 BN được đánh giá độc tính

Độc tính ở nhóm CRT + Atezo tăng nhẹ s/v nhóm CRT (58% sv 44%)

TMT mở rộng cho bướu T1 grad cao? – RTOG 0926

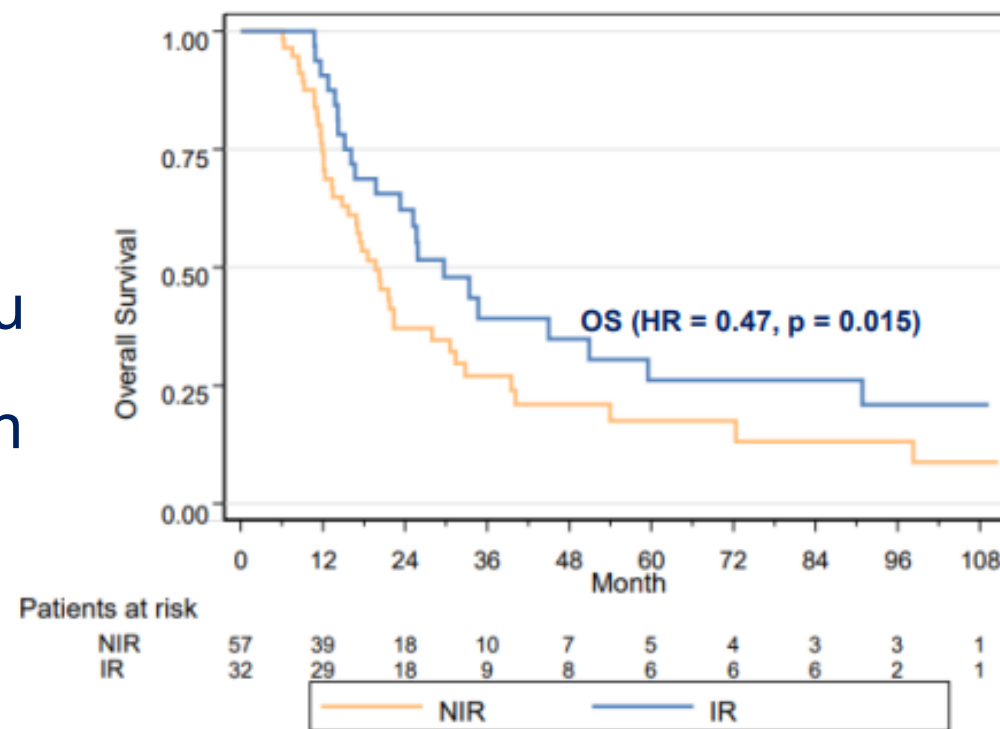
- Pha II, 34 BN, 2009 – 2017, theo dõi 5 năm
- Bướu T1 grad cao tái phát đã thất bại với BCG
- Điều trị : TURBT → xạ 61.2 Gy/ 34 fx với Cisplatin hoặc 5 FU/MMC
- **Sống còn 3 năm không cắt bàng quang 88%**

UT BQ di căn xa: Xạ trị củng cố vào bướu và ổ di căn?

- Hồi cứu tại Pháp, 91 BN, 2005 – 2018
- ≤ 5 ổ di căn
- Bệnh ổn định sau điều trị toàn thân bước đầu
- Xạ trị củng cố vào BQ và ổ di căn → cải thiện sống còn
  - **PFS** (HR=0.49, p=0.007)
  - **OS** (HR=0.47, p=0.015)

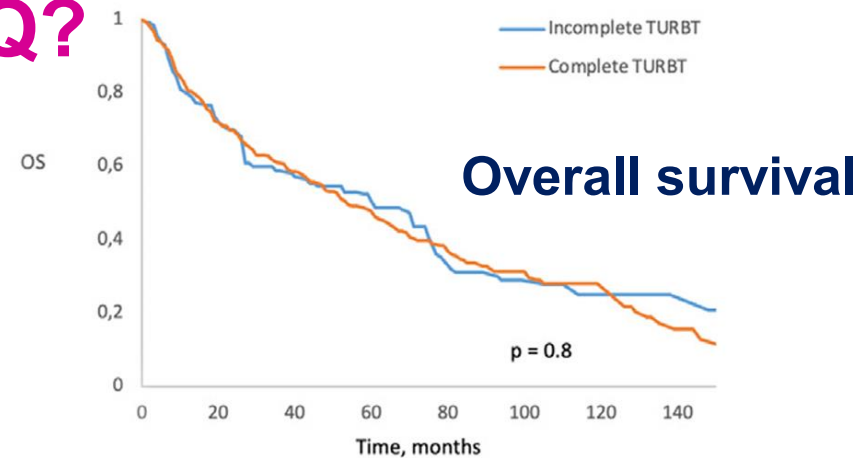

Có cần thiết nạo sạch bướu trong BQ?

- 10 trung tâm tại Canada , 2002 – 2018
- 757 BN MIBC xạ trị triệt để
- TURBT: 66% sạch bướu hoàn toàn,
34% không hoàn toàn
- Trung vị theo dõi 27 tháng
- Sau thuật toán hiệu chỉnh trọng số, không khác biệt sống còn :OS, CSS, MFS, DFS

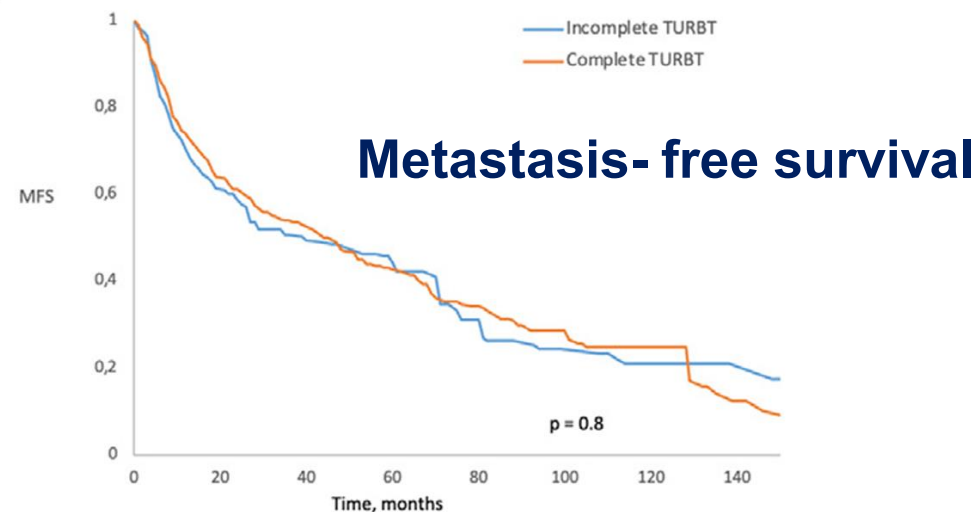
b)

Number at risk

Incomplete TURBT	309	181	92	72	28	15	12	4
Complete TURBT	329	196	119	70	46	28	14	6

f)

Number at risk

Incomplete TURBT	310	160	81	66	28	15	12	4
Complete TURBT	328	181	116	66	44	27	13	4

Kết luận

- Đối với UTBQ có xâm lấn cơ, bên cạnh chỉ định cắt BQ triệt để, TMT là một chọn lựa điều trị có hiệu quả tương đương về mặt ung thư học và bảo tồn được chức năng BQ, trên những BN chọn lọc:
  - T2-T4a
  - Tối đa chỉ một thận ứ nước
  - Carcinôm tại chỗ khu trú
  - BQ còn hoạt động
- TMT đang được nghiên cứu phối hợp với LP miễn dịch, và mở rộng thêm cho một số tình huống di căn

Chân thành cảm ơn

**Manneken Pis,
biểu tượng đặc
sắc của Brussels,
Vương Quốc Bỉ**